

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám. — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezésérőben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Munkára fel!

Folyó évi márczius hó 29-én volt a gömör-megyeyi gazdasági egyesületnek ujjáalakuló közgyűlése, e napon ment végbe az ujjáalakulás, a mi első sorban a személyváltozásokban nyilvánult. Ezenkívül volt alkalmunk egy szellemes programbeszédet is hallani gróf Serényi Bélától az ujonnan megválasztott elnöktől.

A titkár megválasztásáig akkor nem tudtunk eljutni.

Nyomban a közgyűlés után, mi vérmes reményekkel üdvözöltük az új aerát, mint egy új korszaknak biztató hajnalát, de hiába vártuk a híreket a gazdasági egyesület mozgalmairól, azok késtek, késtek, — míg egy napon arra ébredtünk, hogy a gazdasági egyesület újra a névtelenség homályába burkolódik.

A közgyűlési tárgysorozatban azonban ismét felfedeztük, a hol olyképp jutott szerephez, hogy bemutatja az alakulásról szóló jegyzőkönyvi kivonatot.

Tehát mégis egy kis életjel! Mindenesetre nem elég ez ahhoz, hogy abból az egyesület virágzó állapotja fejlődjék ki, de elég arra, hogy a nyilvánosság kritikája abba belekapaszkodjék és sürgesse, hogy végre valahára ez az egyesület is lépjen az aktivitás terére!

A sok közgazdasági válság, vagy közgazdasági kérdések között bizony egy országos közvéleményre leendő szükségünk, hogy a napirenden levő kérdések gondos és hasznos megoldást nyerjenek.

Itt vannak a kiegyezési tárgyalások, a melyekre a gazdasági egyesületek is, mint tanácskozó testületek, hivatva vannak kellő ingerentiát és a közvéleményt képviselve, jótékony nyomást gyakorolni.

Ez a hivatása az egyesületnek kifelé, befelé pedig a vármegye közgazdasági fejlődésének előmozdítása, az egyesek anyagi javának támogatása, tehát *komoly célok megtestesítése vár a gazdasági egyletre.*

Most, hogy a közgyűlés alkalmával a gazdasági egyesület ismét napirendre kerül, nagyon időszerűnek találtuk, ennek régóta huzódó ügyét felszínre hozni.

Az egyesület elnökében gróf Serényi Bélában megvannak mindazon képességek, a melyek egy közügynek sikeres vezetéséhez megkívánhatnának.

De igaz az is, hogy a legjobb vezér is vereséget kénytelen szenvedni, ha nem áll mögötte munkára képes, munkáért lelkesülő csapat

És tudjuk azt is, hogy sokszor egy lelkes kis csapat, többre volt képes, mint hadseregek.

Ép azért felszólalásunkat mindazokhoz kell intéznünk, kik foglalkozásuk, vagyoni állásuk, függetlenségük, idejüknel fogva hivatva lesznek arra, hogy a közgazdaság kérdéseit itt vármegyénkben felkarolják.

Mennyi sok szép praktikus kérdés vár itt megoldásra, a legkonkrétebb célok érdekében.

Kötelességünknek feleltünk tehát meg, midőn a gömör-megyeyi gazdasági egyesület érdekében újból is felemeltük szavunkat, és felemeljük azzal a felhívással: *munkára fel!*

Gömöriek az orsz. kiállításon.**A zádorfalaiak.**

Lapunk megelőző számaiban több alkalommal tettünk említést arról, hogy Gömör-megyei községeiből nagyobb csoportok készülnek az orsz. kiállítás meglátogatására céljából Budapestre utazni. Ez idő szerint két ily nagyobb szabású kirándulásról emlékezhetünk meg. Egy nagyobb csoport a zádorfalai körjegyzőség lakóiból alakult meg, mely *Szegeő Béla* körjegyző vezetése alatt július 4-én este utazott Budapestre s másnap a hozzájuk rendelt kaulauk vezetése mellett meglátogatta a kiállítást, majd a kerepesi temetőt s a budai honvéd-szobrot látogatta meg. A kiállítás s a főváros érdekes látványai nagy hatással voltak a jó falusi emberekre, kik hazatérve a mellett, hogy az olesó és jó ellátás fölött teljes meglepedésüknek adnak kifejezést, még hosszú ideig fognak visszaemlékezni azokra a napokra, melyeket az ország fővárosában töltöttek. A másik sokkal nagyobb kirándulást *Draskóczy László*, a rimaszécsi járás főszolgabírája rendezte. E kirándulásról a következő tudósítások számolnak be:

De úgy volt sorsunk, végzetünk
A csillagokba írva,
Hogy barna ifju, szöke lány
Egymást soha ne bírja,
Soha ne boldogítsa.

. . . Leajzom régi lantomat,
Könyes szemem bezárom,
Liliom fehér arzodat
Igy is mindegyre látom,
Elvesztett szép virágom!

S míg gondolatom ott bolyong
A mult sötét ködében:
Bübájos édes képzelet
Hadd játszék újra vélem,
Mint hajdanába' régen . . .

Paal Gyula.

Későn.

Irta: FERDINANDY ELLA.

E perczben váltak el s az ifju lány hosszan tekintett völegénye után. Bár anyja szölitotta, nem birt elválni azon helytől, hol a boldogságukat megpecsételő igennel mindörökre Hannibálé lett.

Mennyit szenvedett, mint kétségbe volt esve, míg ezt elérte! A pompás villa fenségesen emelkedett ki a holdfényben. Elötte remek csoportozat. Kicsi barlang, honnét egy lámpást tartó törpe bámul népségére; a kis törpék szinte megelevenülnek Zsófi szeme előtt; néhányan a fűben heverésznek, előttük kis tálkák, kezükben kanál, arczukon jóakaró torzmosoly; mások puttonyokat cipelnek hátukon, melyben kis fenyőfa díszlik, míg egy gúnyosan tekint le társaira, mert neki legjobb dolga van, piczi hintán üldögél . . .

A villa előtt kékes-zöld tó, honnét koronként aranyba csillanó vöröshátú halak csapják fel magukat a levegőbe,

A rimaszécsi járásbeliek.

A rimaszécsi járás kiránduló nagy csoportja folyó hó 8-án este indult Budapestre, a mint azt már mult számunkban is részletesen megirtuk.

A megyeyi határok elhagyása után Füle volt idegen földön az első állomás, a hol a hosszabb várakozás időt engedett az ünneplésre. A füleki nagy étteremben egy hosszú asztalnál foglalt helyet a vezér *Draskóczy László* táborkarával, a terem ajtója előtt pedig állást foglalt a simonyi dalárda és szebbnél-szebb dalok hosszú sorával gyönyörködtette a kirándulókat. — Közbe-közbe megindult a tóztok árja, a melyek közül ki kell emelni *Csabay Pál* balogi lelkész kitünő, magas röptű beszédét, a melyre ékes szavakban válaszolt *Draskóczy László*.

A táborkarban ott láttuk *Csabay* kívül, *Pósa* Lajos radnóti lelkész, *Simony* István harmaczi lelkész, *Csizy* Miklós simonyi tanítót, *Várady* Pál harmaczi tanítót, *Zieman* Ede derencsényi tanítót, *Szonthy* Pál, *Menyhárd* Sándor, *Lovcsányi* Béla stb. jegyző, lelkész és tanító urakat és *Dr. Szeless* Ödönt lapunk képviselőtében.

A tekintélyes menetben mintegy 25 község volt képviselve.

Mielőtt a kiránduló Budapestre megérkeztek, meglehetősen izgalmon kellett még átesniök közvetlenül a czélpont előtt, Rákoson.

Egy tolató vonat belerontot a gömöriek vonatjába, egy kocsi izzé-porrá zuzott, a kocsiiban ülők egymásra buktak, néhányan erősen vágódta a kocsi oldalához, három kocsi pedig leszakadt. Az utolsó kocsiiban ültek a majomiak, a kik, midőn látták, hogy kocsijuk elszakad a vonattól, kétségbeesetten ugráltak ki, s kiabáltak, az Istenért, itt ne hagyjanak bennünket.

Persze, hogy az ijedt vonatvezető örömmel esatolta a lemaradt kocsiakat a megállított vonathoz.

A szerencsésen lefolyt összejövetel után folytatták a kirándulók utjukat, hogy rövid idő múlva a fővárosnak már látszó körvonalait elérjék. Szép verőfényes reggel volt, a főváros középületei imponánsul emelkedtek ki a háttérből és a kirándulók sorában lelkes moraj jelezte a meglepetést, a mely fokozódott, midőn a vonattól kiszállva, megpillantották a központi pályaudvar hatalmas arányokban kifejlődő szép ivezeit.

Szép rendben szálltak ki, s aztán az érkezési oldal nagy ives csarnokában foglaltak helyet a simonyi dalárda körül, s az ünnepélyes üdvözlések után a simonyi dalárda több hazafias dalt énekelt, mire hosszú sorokban zászló alatt felvonultak a kirándulók szállásaikra, a kiállítási barakkokban.

A merre mentek éljenzés kísérte őket.

Valóban meglepő volt itt látni a nagy tisztaságot, kényelmes fekhelyeket és azt a rendkívüli figyelmet, a

hogy ismét alábukva, tovasurranhassanak a langyos vízben.

Zsófi kimondhatatlan boldogsággal szoritja keblére kezét. Szeretne oda futni a törpékhez: Halljátok, kicsinyek, Hannibál megkérte kezem! Odakiáltani az aranyhalacska'knak: Hannibál szeret . . . Telekiáltani az egész világot végtelen örömeiben . . .

Sokáig tartott, míg Hannibál többnek kezdte tartani kis lányát. Tekintete csak úgy átfutott rajta, modorában a „nagynak“ leereszkedése a kicsinyhez.

Nem volt nap, melyen a szerelmes ifju lány ne sirt volna keservében. Különösen míg Nevedor Iván szép fiatal neje, Fedóra, vagy mint rövidesen hívták Fedi is a fürdőben időzött. Mert Hannibál nagy bámolója volt a szép asszonynak, kiben a női eszménykép megtestesülését látta.

Hisz szép asszony Fedi, ezt Zsófi sem tagadja. Csakhogy oly csöndes, oly hallgatag. Szeméből valami gondolkodó, álmodozó lélek beszél. E szemek csak akkor ragyogtak fel, ha férje közeledett felé. — „Valódi asszony, csak férjének él“, — szokta volt Hannibál megjegyezni s szavaiba egy kis irigység vegyült. Ha ez asszonyt meglátta, futott utána, lesett rá, lángoló tekintetét szinte megrettent mindkettő: Fedi, és a szerelmes kis Zsófi is . . .

De egyszer aztán — nem tudja, hogy történt — Hannibál kerülni kezdte Nevedor Iván nejét s többet foglalkozott Zsófi-val; mikor Fedi egy izben meglátta őket együtt, elmosolyodott. Erre Hannibál, a tökéletes világfi, egész föl, fenséges, magas homlokáig piros lett . . . Zsófi szíve nagyot dobbant: javára magyarázta, s nem volt többé oly heves, várt, remélt . . .

— S aztán tudna már maga szeretni, kis Zsófi? kérdezte Hannibál halkán, mikor oldala mellett sétált.

A lány vágyó, forró tekintetét vetett rá. — Mily régóta szeretlek már, — akarta mondani, de az a lányos féltékenység elfogultta tette, egy szót sem birt kiejteni reszkető kis ajaka.

A férfi élesen nézett rá. Gondolkozva folytatta:

T Á R C Z A.**Felajzom . . .**

Felajzom régi lantomat,
Pengetni megkísérlem,
Bübájos édes képzelet
Hadd játszék újra vélem,
Mint hajdanába' régen . . .

És míg a dal zeng ajkamon
S száll, egyre száll magasbra:
Tűnjék elém a mult idők
Egy régeledeit alakja,
Habár homály takarja.

Tűnjék elémbe úgy, miként
Ismertem hajdanába',
Mikor az én virágomat
Hordozta még hajába',
A kedves szöke lányka.

. . . Emlékszel-e, mit esküvél,
Karod karomba öltve? . . .
Rég elfeledve már az is,
Örökre, mind örökre . . .
Befedve szürke ködbe.

A vád nem téged ér csupán,
Azt ketten érdemeljük;
Balgák annyira mért valánk,
Hogy egymást elfeledjük,
S a tört szívünkbe verjük.

Mi más, mi édes lenne most
Ránk nézve is az élet,
Ha együtt, egymás kedvéért
Építjük fel a „fészket“,
Álmodva benne szépet . . .

mit az alkalmazott tisztviselők tanusítottak. Egy kis körütekintés mellett csodálni lehetett a konyha nagyszerű berendezését, tisztaságát is, úgy hogy bátran tanulmányozni jöhet ide a legelőkelőbb háziasszony is. A barakokban elfoglalván kiki a maga helyét, szép hosszú sorokban indult a csapat a közeli kiállításba, a hol rokon-szenves éljenek fogadták és kísérték az impozáns tömeget. A kirándulókat láthatólag meglepte a kiállítás nagyszerűsége, sok látivalója; rendre látogatták a csarnokokat, és elmondhatjuk, hogy a történelmi csoport nagy hatással volt rájuk.

Az egész délelőttöt 9 én a kiállítás tanulmányozásával töltötték el s 1 órakor indultak ebédre a barakokba, a melyen az összes vezetők is, a fővezérrel, Draskóczy Lászlóval résztvettek. A kitűnő ebéd sok rossz bankettel állta ki a versenyt, s lefolyása alatt megjelent *Herich* Károlyné ő nagyméltósága, kinek maga Draskóczy fejezte ki figyelemért köszönetét. Délután a kirándulók a város nevezetességeit tekintették meg. Végig sétáltak az Andrássy-úton, megnézték a Bazilikát, a Duna-partot, az összes szobrokat a pesti oldalon, Budavárát, a hol *azon kitüntetés érte a kiránduló csoportot, hogy bebocsátást nyert a király összes termeibe.*

Megható volt látni az egyszerű földmives népet, minő nagy tisztességgel, hódolattal, meghatottsággal járt vendégségben a király szobáiban. — A Mátyás templom is sorra került. — Este a kirándulók a Wulf-czirkuszba jöttek el, a hol szintén tetemes ármérséklet mellett nézték végig a gyönyörű szép előadást, és különösen a nagy vaddisznó vadászat és a sok bohóság tetszett nagyon. Inneen este 10 órakor az Budavárat vonult a társaság nagy része, úgy hogy teljesen kimerülve jutottak éjfél után haza.

10-én reggel ismét folytatták a főváros megtekintését, sorra nevezén a még nem látott középületeket, köztük kivált az új országházat, a mely nagyszerűségével nagy hatást kellett.

Délben az izletes ebéd elköltése után a kirándulók újra hosszú sorba a kiállításba vonultak, a hol már a lapok révén olyan népszerűek voltak, hogy lépten-nyomon eljenezve kiállították: itt jönnek a gőmöriek!

Nagy kíváncsian várta a sok ezer ember a fővárosi lapok által bejelentett hangversenyt este 5 órára.

A hangverseny nyilvános tereen való megtartását a kiállítás igazgatósága rokonszenve jelöl engedte meg, mit eddig egy dalárdá sem ért el, a gőmöriek a simonyi dalárdával a három oldalról szabad kilátással bíró kun ház udvarán foglalt helyet. Megjelent a hangversenyen *Hámos László* főispán is. A hangversenyt előtt óriási közönség hullámozott. A dalárdát *Csiky Miklós* vezette nagy szakértelemmel, és a tenorban segédkezett *Simon István* harmaczi lelkész kitűnő hangjával.

A hangverseny fényesen sikerült, maguk a fővárosi lapok az elragadtatás hangján irtak róla tartalmas cikkeket, s mi is csak a bámulat hangján emlékeztünk meg, hogy a simonyiak oly nagy hatást értek el, ritka érzéssel, összhanggal előadott hazafias és népies darabjaikkal. — A hullámozó kiállítási nagyközönség riadó éljenekkel és tomboló tapsokkal jutalmazta a dalárdát szép énekeért.

A hangverseny végén *Hámos László* főispán hosszú, lelkesítő, magasztos beszédben fejtegette a kiállítás jelentőségét, s buzdította a népet, hogy a látottakat vigyék hírül haza, s okuljanak, s legyenek továbbra is hasznos és hazafias polgárok. Eljén a főispán! kiállítás volt a válasz, a melyet a jelenvolt közönség is viszonzott. — A beszédre *Draskóczy László* felelt emelkedett szellemben, kérve a főispánt, hogy ő meg mindenüvé vigye hírül a gőmöriek, a rimaszécsi járásbeliek szorgalmát, hazafiaságát, lelkesültségét.

Az ünnepély a debreczeni eszterházi zártul barátságos kocziintással, mire az egész csapat megindult a népszínházba, hogy az „Ezer év” ezimű darabot megtekintse. — A nép fia a legelőkelőbb helyet kapták a népszínházban, és a szép hazafias darabot nagy lelkesedéssel mellett nézték meg.

Előadás után a kirándulók egy része lehajózott *Konstantinápolyba*, a melynek szépsége elragadta a kirándulókat.

A kiránduló csapat a legszebb emlékekkel, nagy lelkesedéssel mellett f. hó 11-én reggel indult haza.

— Az én hivatásom a diplomatiánál olyan, hogy sok izgalomnak vagyok kitéve. Hazatérve, némaság fogad. Ha egy fáradságos nap után egy jó asszony fogadna otthon szeretettel és nyájasan, talán még boldognak is tudnám magam érezni. Tudna-e ez az asszony lenni, akar-e engem szeretni? — S erre a fiatal lány fölé hajlik.

És Zsófiánál kitor az oly rég rejtgetett, mély szenvedélyű érzés:

Szeretek lelkemből, mindig szerettelek! — S könyvek öntik el arcát. Az utánuk távolabb jövő mamának, mikor beéri őket, mint örökre egymáshoz tartozók, mutatkoznak be... Hannibál magára hagyja kis menyasszonyát, hogy — mint mondja — egy kicsit gondolkozzék új helyzetén.

Anyja újból szólítja; és Zsófi int a törpéknek, mintha élő emberek volnának, s fölsiet a villába

Ezalatt Hannibál fölkeresi azokat a helyeket, miken a szép Fedi örömet idézett. Előképzeli kecsesen heverésze egy hálóban: zöld lombok között az egész jelenet elvonul szemei előtt: „Most foglyommá tehetem”, — e szavakkal lép hozzá, szemében láng s az asszony keze után akar kapni.

— Uram, — felel az asszony s rászegzi komoly, nagy fekete szemét, — én szeretem férjemet! . . .

E szavak megbénítják Mély szomorúsággal felel: — Én meg szeretem Önt, Fedine . . .

— Ha szeret. ne kockáztassa boldogságomat, — s olyan kéreget tekint föl hozzá, hogy Hannibál ellágyulva távozik.

De hogy is tudta az a komoly fiu úgy megnyerni e gyermeket kedélyű, szép teremtést. Fiatal író volt Nevedor Iván, magába vonult, fiatal ember. Sokszor órákon át dolgozott szobájában, elhanyagolva ifju nejét. S az várt türelmesen, várt, míg a könyvek után rákerül a sor, s egész boldognak érezte magát, ha férje végre fölkereste őt. Nem egyszer egy-egy átsevegetést este után jutott eszébe:

— Te, Fedikém, ma az őrnagyék estélyére kellett volna mennünk s elfeledtük egészen!

A kirándulás valóban a mi részünkről is legteljesebb elismerést érdemel, dicséretünk kell *Draskóczy László* és derék táborkarát, hogy rövid idő alatt ily szép nagy tábor hozott össze a leghazafiasabb zarándok utra. — Mi reméljük, hogy a szép példa nem marad utánzás nélkül, s az öszre ezrivel fognak vármegyei polgárai a kiállításba elrándulni, — és ez iránt a vármegye főszolgabirái, a városok polgármesterei megfogják a magukét tenni. — És itt hangsúlyoznunk kell, hogy a kirándulók ne kisebb csoportban, hanem minél nagyobb tömegben együtt induljanak az öszrel, mert így nagyobb figyelemben is fognak részesülni mindenütt.

Harmacz, 1896. jul. 13.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Az igaz hazafi előtt nincs valami szentebb, valami kedresebb fogalom, mint a *haza*. A hazának szép neve van otthon, ha éltető levegőjét a szelid béke ölen szívhatjuk; de tündér az a külföldön és varázshatalmu, ha a távolban is honszerelm lángol a kebelben. Olvad a szív ennek hallására s megrázkódik örömtől a kebel a visszaérezésben. Leszáll az est a vándor utjára, éjjel takarja be a vidéket; de a honi bérczek s a honi síkság napfényben ragyog a képzelet előtt.

A hazaszeretet magasztos érzését már a fogékony gyermeki korban, az iskola falai közt kell az ifju nemzedék szívébe csepegtetni. És ha kérde a gyermek, hogy mi a haza? csak annyit mondjatok neki a nagy költővel:

„Bölcsöd az s majdan sírod is,
Mely ápol s eltakar.”

Igen, a haza azon föld, melyen mindnyájunk bölcsője ringott, mely dajkánk és szülőnk egyszersmind; ez tantudományra és szépművészetekre, ez táplál kenyerevel, megvidámit jó borával, s ha majdan földi pályánkat megfutottuk: hantjával ez takar.

Azért éneklj oly nagy lelkesedéssel a magyar, midőn fel-fellángol kebelében a hon szerelme:

„A nagy világon e kívül
Nincsen számodra hely:
Áldjon vagy verjen sors keze,
Itt élned s halnod kell.”

Más népek s nemzetek nem mondhatják ezt el a magyarral, nem bírnak azon sajátsággal és jellemmel; mert a németnek mindenütt „otthon” van, hol egyszer letelepedett, mindenütt „hazát” talál a föld kerekégén, hol jól vagyon dolga.

De a magyarnak egyetlen világa s tündér-ideálja a haza; neki egy az élet és a halál, ha őt a haza kiállítja harczra, és hol dicsőséget szerezhet nevének és drága nemzetének; az ő élete nem tarthat tovább, mint imádozott honáé, mert bujában, mert fájdalomában is meg kellene hallnia, ha azt elvesztette.

A haza iránti szeretetnek, a hazai művészet, ipar és kereskedelem fejlődése iránti meleg érdeklődésének mutatta fényes tanujelét, a rimaszécsi szolgabírói járás földmívelő népe, mikor lelkes szolgabírájának, *Draskóczy László*nak felhívó szótárja hallgatva, az ő vezetése és minden irányban kiterjedő gondoskodó figyelme és közbenjárása mellett a hónap 8-án felmenve: 9. és 10-én megtekintette a millenniumi kiállítást Budapesten, az ország szívében, az ország fővárosában.

Ez az impozáns felvonulás egyszersmind fényes bizonyosság a mellett is, hogy e járás minden rendű és rangu lakosa még erősebben csatoltatott a szeretet és hála kötelékével az ő főszolgabírájához, mely érzelmeket a nép ajkán gyakran meg-megújuló „éljen” és „de derék ember,” „de szíves,” „de ritka jó lelkű” felkiáltásokkal meg is peséttelte s tudom, hogy megis tartja.

Az ő fáradságot nem ismerő gondoskodásának és buzgalmanak köszönhetjük azt is, hogy mind a 256-an elmehattunk a Népszínházba, az „Ezer év” cz. szindarab meghallgatására, 1 ftt 20 kros helyekre 40 kr. leszállított ár; ugyszintén a „Vulf”-féle czirkuszba és az állatkertbe is, alig egy pár krajczár fizetése mellett. Azután ott volt mindenütt, velünk járt, köztünk mulatott; mindenkihez volt egy nyájas szava, úgy buzdított és vezért, hogy megnézzünk mindent s ez által ismeretekben gazdagabban és érzelmekben nemesebben térjünk meg csendes tűzhelyünkökhöz.

Lehetetlen azért, hogy itt a nyilvánosság előtt, ki ne fejezzük hálás köszönetünket, soha ki nem alvó szeretete-

— Ha melletted lehetek, sehova sem kívánok menni, édes Ivánom!

Az ismerősök egy része nagyon boldognak találta az ifju párt, míg sokan kételkedtek benne

— Firkász! Elhanyagolja fiatal nejét és sehova sem viszi, hogy lehetne hát boldog?

Hannibál nagyon jól tudta — sok meghiusult kísérlete után is, — hogy Nevedorék a legboldogabb emberek, egymásért és egymásnak élnek, s mint olyan férfi, a ki már megszokta elérni azt, a mi után vágó szíve kívánczik, végtelen kint érzett a lehetetlennel szemben.

Egy ilyen kétségbeesett perczen rávetete szemét a kis Zsófiára. Ennek könyvtől fátyolozott szemében hasonló kifejezést látott. Kezdte érdekelni a fejlődő szenvedély egy fiatal gyermeklányánál. S végre midőn belátta szerelmének reménytelenségét Fedinél, — megkérte Zsófiát. Talán feledést remélt. Zsófia remek teremtés volt, csak heves, kicsit heves, ezt nem találta kényelmesnek. Mily különbség a kettő között. Fedi csillogó hajával, bájos madonna arczocskájával, és Zsófi fekete éjhaja, karsu magas termete, szenvedélyes tekintetével tetszett neki, — de Fedit szerette meg. Szerette halálosan, talán annál inkább, mert az övé soha sem lehetett. . . Soha, — örökre másé . . .

Óh, milyen fordulatai vannak a sorsnak! Hogyha Hannibál ezt sejtette volna, kis Zsófi hiába sirtad volna ki két szép szemed!

Mikor már Hannibál belenyugodott, sőt örömmel várta esküvője napját, mi másnapra volt kitűzve, kezébe véve a friss lapot, mely megdöbbenéssel olvassa:

„Tegnap egy hírlapi cikik fölött összeszólalkozva, Nevedor és Tirnov kapitány pisztolypárbajt vívtak. Nevedor, a tehetséges fiatal író, — szíven találva, holtan rogyott össze. A gyász általános.”

Hannibál tompa hörgéssel roskad össze. — „Szegegy Fedine!” — első gondolata. Hosszu küzdelem után fölemeli kezébe temetett homlokát, és olyan férfi elhatározásával, a ki tisztába jött magával, ejti ki összeszorított ajkai közül e szót: — késő!

tünk és ragaszkodásunkat a mi főszolgabíránk iránt azon jóságért és lelkes fáradozásáért, melyet irántunk mutatott és velünk éreztetett oda fent a kiállításon, Budapesten. Más egyének, avatottabb tollnak lesz hivatása, hogy a felvonulás létesülését, a kiállítás megnézését és az ott történt szereplését a felrándulóknak, részletesebben leírja és megörökítse. En a közönség kívánságának tesz csak eleget ez alkalommal, midőn a tek. Szerkesztő ur engedelmével köszönetünket fejezem ki főszolgabíránk iránt.

Fogadja hát a tek. Főszolgabíró ur e helyen is mindnyájunk hálás köszönetét azon fáradozásáért, melylyel a kiállítás megnézésére, ön maga vezetése mellett, eljuttatni kegyeskedett. Fogadja szívünk forró háláját s azon ígéretünket, hogy e nemes tettét meghálálni főkötelességünk leend mindenkor! Tartsa meg az Isten a közügyek javára s a mi járásunk dísekedésére még sokáig, hogy böles igazgatása alatt megelégedett legyen a nép s ön pedig, boldogan és lelki örömmel szemlélje ezekben nemes tettének drága gyümölcseit!

Kiváló tisztelettel a közönség nevében:

Simon István.

„Tekintetes Szerkesztő ur!

Mint már megyei közvéleményünk előtt is tudva van, a rimaszécsi járás 280 főből álló csoportjának ez év július hó 9. és 10 ik napjain alkalma volt az ezredéves kiállítást Budapesten személyesen megtekinteni.

Láttuk és meggyőződünk mennyire haladt édes hazánk ezer év alatt a tudomány, szépművészet, közgazdaság, ipar, hadászat, stb. fejlődésében. Ott volt minden, miből a jó hazafi saját országá viszonyairól alapos tájékozást és tapasztalatot szerezhethet.

Mind ezt a járás főszolgabírája *Draskóczy László* urnak köszönhetjük, ki a járás apjaként velünk jött, fáradságot nem ismerő buzgalommal minden lehető elkövetni igyekezett, hogy járása köznépet minden élvezetben részesítse, így például kivitte azt, hogy az állatkertet, Pesti körképét, Munkácsi ecce homo festményeit és Vulf lovardáját kedvezményesen, csekély ár mellett megnézhették és gyönyörködhettek a látottakban, sőt még mi több a Népszínházban július 10-én este az „Ezer év” előadását egész ingyen élvezhették.

Mindez oly eszelemény, mely sem dicséretre, sem magasztalásra nem szorul, de mégis, tekintve a főszolgabíró urnak járása iránti szeretetét, mely minden hasonló esetben abban nyilvánul, hogy igyekezik minden alkalmat megragadni, miszerint köznépet ily örömekekben részesítse; nem mulaszthatom el nevezett főszolgabíró urnak a kiállításra utazott csoport nevében is, hálás köszönetemet nyilvánítani.

Kelt Dúsan, 1896. július 12-én.

Banczik János, dúsai bíró.

Hirek és vegyesek.

Közigazgatási bizottsági ülés volt folyó hó 14-én. Több apró ügy elintézése után a gőmörmegei jegyzői kör memorandumát vették tárgyalás alá, melyben új segédjegyzői állások rendszeresítését s a belügy-minisztertől az állami anyakönyvvezetésért járó díjak felémelését kéri. A bizottság a kérelemnek csak az utóbbi részét pártolja. — Hevessy Bertalan bizottsági tag szóvá teszi a bizottság előtt, hogy az államvasutak üzletvezetősége a budapest—miskolc—bánerve—dobsinai vonalon direkt átmeneti kocsikat rendezett be. Tekintettel különösen a fűrdő-szezon alatti nagy személyforgalomra, ez az intézkedés nagyon indokolt és az utazó közönség elismerésére méltó, annál is inkább, mert Budapestről Dobsinára éjjel nem is lehet másfelé utazni, csak Miskolcra át. Amde az ut arrafelé pár zónával hosszabb, mint Füleken át. A jegyet azonban mindazonáltal ugyanannyi árért szolgáltatják ki a vasuti pénztárnokok, mint ha a rövidebb füleki utvonalon történnék az utazás. Eből aztán az a kellemetlen meglepetés támad a jöhiszemű utazókra, hogy utközben 1—2 ftrig megbírságotlák őket a kalauzok, holott maguk a jegykiadó pénztárak a hibások. Ezen anomália megszüntetése végett Hevessy Bertalan javaslatára felterjesztés intéztetik a kereskedelmi miniszterhez. — Erdékes mozzanata volt még a közigazgatási bizotts. ülésnek egy vitás építkezési ügy elintézése, melyben valósággal salomoni ítéletet hozott a bizottság. Az eset, mely mint precedens, mindenesetre nagy gyakorlati haszonnal fog járn a rimaszécsi botrányos építkezési és lakásviszonyok jövődjő fejlődésére nézve, következő: Egy közös udvaron két család bir lakóházzal. A kölesönös szabad átjárás szolgalmi joga telekkönyvileg biztosítva van. Most az egyik tulajdonos építeni akar, mi által a különben is nyomorúságos szűk udvaron az átjárás szabadságát korlátozza. Erre, hogy a tulajdonostársát megbosszantsa, a másik tulajdonos is új épületet akar biggyeszteni a portára. Ezen összekapart. Így került a dolog itélkezés végett a felsőbb fórum elé. A közigazgatási bizottság tagjai Bornemisza László alispán vezetése alatt az ülésből kivonultak a Kmetty-utczában lévő lakóházhoz s ott a helyszínen tartott szemle után egyhangulag kimondották, hogy *sem az egyik, sem a másik tulajdonosnak nem szabad építenie*, mert az ilyen különben is kelletlen túl szűk és piszkos udvaron, — a melyhez hasonló, sajna, nagyon sok van a megye *székvárosában*, — a túlszűlt építkezés tűzrendőri és közegészségi szempontból egyaránt veszedelmes. — Kár, hogy *elődeink* már ezelőtt legalább 50 évvel nem hoztak ilyen valóban böles és dicséretre méltó határozatot!

Városi közgyűlés lesz ma d. e. 9 órakor, melynek fontosabb tárgyai közül felemlítjük a következőket: a kiküldött bizottság jelentést tesz a vármegyei székház telkére vonatkozó javaslatokról s a Huszár-vendéglőnek e célra való felhasználása tárgyában. Ugyanezen közgyűlés fog határozni a felett, hogy a városi tisztviselők a mill. kiállítás meglátogatására minő segélyben részesüljenek, — továbbá a Szechy-utca rendezése s kövezettel való ellátása is e gyűlés határozatától függ. Végül több rendbeli számadások fognak átvizsgáltatni.

Vármegyei közgyűlés. Vármegyénk törvényhatósága folyó hó 17. és 18-án tartja nyári közgyűlését, melynek tárgysorozatát lapunk mult számában közöltük.

Halálozás. Sulyos esapás érte Engel Adolf rimaszombati előkelő kereskedőt első éves jogász fiának *Sándornak* hirtelen balála által. Az elhunyt fiatal jogász

gimnáziumunknak volt jeles növendéke s a mult évben tett érettségi vizsgálatot a legszebb eredménnyel. Betegsége régebbi keletű volt, de azzal a reménnyel állt kapcsolatban, hogy nem életveszélyes s a mennyiben nagyobb szenvedésekkel nem járt, a mult szeptemberben beirakozott a budapesti egyetemre is, hol egy évig általános szorgalommal látogatta az előadásokat. Pár hét óta itthon vakációzott s még halála napján is vidám hangulatban volt. Délután azonban már rosszul érezte magát s az orvosi segély dacára esti nyolczadfél órákor megszűnt élni. Szép remény szállt korai sírba az élet legvirágzóbb korszakában. Szeretteinknek elvesztése mindig szomorú, de mennyivel megrendítőbb az, midőn a szülők akkor vesztik el szeretett gyermeküket, midőn a két évtizedig tartó gondos nevelésnek boldog eredményét remélték élvezhetni. A lesújtott szülők fájdalomá fölött a tegnapi délután 3 órákor végbe ment temetési szertartás alkalmával a részvét impozáns alakban nyilvánult. A halottas háznál Singer S. Leo ker. főrabbi megható gyászbeszédet mondott, a sírnál pedig az elhunyt barátai nevében Glatter orvosnövendék bucsuztatta el. — A család a következő gyászjelentést adta ki: Engel Adolf és neje szül. Landau Etelka szomorodott szívvel tudatják Sándor fiuk, I. ső éves joghallgatónak, legszebb ifju korában folyó hó 13-án, esti 1/2 8 órákor rövid szenvedés után történt hírtelen elhunytát. Az elszenderült drága hamvai folyó hó 15-én, délután 3 órákor fognak a helybeli izr. sírkertben örök nyugalomra tetetni. Legyen áldás drága emléké! Rimaszombat, 1896 július hó 13-án. Engel Adolf és neje, szül. Landau Etelka, mint szülők. Angyal Matild, Angyal Ödön, Angyal Ilona, Angyal László, Angyal Pista, mint testvérei.

Katonai szemle. Fadlallah el Haded Mihály alezredes, a debreczeni m. kir. állami mentételep parancsnoka folyó hó 13-án városunkba érkezett, hogy a szabadkai mentételep állomáson a lovak kiscselezésére vonatkozó előkészületeket megtegye. A magas vendéget a vasúti állomáson báró Podmaniczky Béla százados, es. és kir. kamarás, a szabadkai mentételep állomás derék parancsnoka fogadta. Szerdán az alezredes elutazott.

Vármegyénk bandériuma. A f. hó 17-ikén tartandó megyei közgyűlésen a jun. 8-iki hódoló felvonulásban résztvevő gőmörmegei banderium be fog mutatkozni a megye közönsége előtt. A főispán ugyanis felkérte a banderium tagjait, hogy teljes díszöltözükben jelenjenek meg. Ugy halljuk, hogy a banderisták 17-ikén délelőtt a piaczon körülmennel s a megyeház előtt szállnak le lovaikról; így sokan — kik a hódoló felvonulás megtekintésében akadályozva voltak — gyönyörködhetnek legalább a mi dalias banderistáinkban.

Anyakönyvvezető helyettesekké kinevezettek: az alsó-és felső-bátkai kerületbe Demeter Lajos ev. ref. tanító, a hangonyiba Balyi László hangonyi bíró, a esomaiba Angyal Béla birtokos, a balogiba Valkay György körmegyei írnok, a dusaiba Banczik János községi bíró, a geszteteibe Balajthy Sándor birtokos, a jánosiba Samu István községi bíró, a jéneibe Konyha Pál ev. ref. tanító, a radnótiba Csabay József ref. tanító, a serkeibe V. Oros János községi bíró, a várgedeibe Vincze Gusztáv birtokos, a velkenyibe Szilpovszky Károly jegyzői írnok, valamennyi fel van jogosítva a házasságkötésnél is közreműködni. A kinevezettek egyenként és évenként 25 ft tiszteletdíjban részesülnek. Ugy halljuk, hogy az eddigi kinevezett anyakönyvvezető helyettesek közül többen lemondanak tisztségükről, különösen a tanítók, kiknek az egyházi főhatóság nem engedte meg e hivatalos funkcióit.

Táncmulatság. A rimaszombati ifjuság folyó hó 18-án, szombaton délután a „Széchényi kertben“ a Tompa-szobor javára táncmulatságot rendez, melyre az előkészületek nagyban folynak s a számos tagból álló rendező-gárda mindent elkövet, hogy a mulatságnak fényes erkölcsi sikert biztosítson, s e mellett a jótékony célra is juttasson. Belépti díj 50 kr. családjegyre 1 ft 50 kr. A mulatság kezdete 4 órákor; kedvezőtlen idő esetén a Három Rózsa nagytermében tartják a mulatságot s ennek kezdete 9 órákor.

Kirándulás. A tiszolci — zólyombrézói nagyszerű vasútépítés bámulatos munkálatainak megtekintésére ugyszólván naponként alakulnak társaságok, melyek időt és fáradságot nem kímélve, kirándulnak a tiszolci hegység közé, hogy az ott folyó vasútépítéssel teljes összhangban lévő természeti szépségekben is gyönyörködjenek. Maga a vasut egyike lesz a legszebbeknek, melyek hazánkban felépültek, sőt egyes részleteiben méltán állítható a világhírű Semmering mellé. A tiszolci állomástól alig néhány méternyre már egy órási szikla van átvágyva s ettől kezdve a vágányok merészen emelkednek hatalmas sziklaágyaikkal mindig magasabbra, míg a létesítendő „Gömörvég“ állomástól kezdve fogaskerekűvé alakul a pályatest. Hét-nyolcz kilométernyi hosszúságban egymast érik a merész áthidalások (viaduktok), melyeknek compositiója bámulatba ejti a szemlélőt. E vasut nagyban fogja emelni a magyarországi turista forgalmat, sőt így készülő állapotában is számosan keresik föl. Szombaton Bazilidesz János tiszolci földbirtokos meghívására egy tíz tagú társaság ment városunkból Tiszolcra Józsa Antal kir. tanfelügyelő vezetése alatt. Az érkezőket a vasúti állomáson a tiszolci magyar intelligencia tagjai szíves vendégszeretettel fogadták s kocsiokon az építkezésekhez kísérték. Az egész társaság a legnagyobb (28 mt magas) viaducton gyalog ment keresztül majd felkereste a még át nem kutatott csepko-barlangot. Az egész völgy, melyen a vaspálya merész emelkedéssel átkigyózik, hazánk legfestőbb tájai közé tartozik; jobbra-balra égből nyúló sziklatömbök, oldalakon bájos fenyő és bükk erdőkkel, melyek a hatalmas kőhegyek zordon fenségét nyájassá teszik. Nem gyakorlott turistáknak a legkellemebb kiránduló hely, hol az aránylag csekély fáradságot a természetnek lépten-nyomon változó szépsége s a pompás, üde, havasi levegő bőven kárpótolja. A völgy egyik festői pontján a rimaszombati kirándulókat a tiszolciak ráadásul fényesen meg is vendégelték. [Ez alkalmával a kirándulók nevében Józsa Antal meleg hangulatú beszédet mondott, melyben a kirándulás szervezőjét s a tiszolci bíróit Dianiska Istvánt, Pohárköszöntőket, mondották meg Czinke István, Dianiska István, Botár Gyula, Dr. Veres Samu, Schulhof Pál, melyekből nem csak az látszott, hogy a tiszolciak a rimaszombati vendégeket barátságosan fogadták, hanem az is, hogy az ős Hradova aljában sok hazafiasan érző szív dobog. E barátságos

együttlélt alkalmával a kiránduló társaság tagjaiban az a meggyőződés érelődött meg, hogy a hazafias ügyek szolgálatában egy lelkes csapat működik, melynek tagjai közül ezuttal megismerkedtek még Ambrózy József ügyvéddel, Bánik György kincstári erdőmesterrel, Sebestha József vasgyári tiszttel, Schmögnér János és Hanák Manó áll. isk. tanítókkal, Schreiber Gyula főmérnökkel a bécsi halálfejes légió veterán tagjával stb. Másnap a társaság Basilidesz János asztalának volt szívesen látott vendége, hol a háziasszony lekötelező nyájassága és szívesége egyik legkellemebb epizódját képezte a tiszolci kirándulásnak.

Halálozás. Rozsnyó városának egyik legderekabb, legkitünőbb polgára halt el Schlosser Albert személyében folyó hó 12-én. Az elhunyt nagyon sokat tett Rozsnyó város felvirágoztatására, a melyet egy kiváló műnalmal, az ugynevezett „Baki“ malommal gazdagított. Ez is egy kiváló tényezője volt Rozsnyó város forgalmi felvirágoztatásának. De érdeme van a rozsnyói fürdő mai magas színvonalának megalapításában a fürdő vidékének emelésében is, a melyet ő maga is egy szép kastélyval gazdagított. Ott volt az egyházi, iskolai, közművelődési ügyek élén az elsők között, kivált a nőegyesület lelkes, fekölt szellemű igazgatóját vesztette el benne. Egy munkás élet után egy nagy társadalom gyászolja, kit méltán sírat családja is.

Hivatalos vizsgálat. Benkó Gyula pénzügyminiszteri titkár néhány nap óta városunkban időzik, s a kataszteri hívatalt vizsgálja a helybeli pénzügyigazgatóságánál.

Államsegély ovoidáknak. A közoktatásügyi miniszterium a sajógömöri kisdövidővőknak évi 173 ft, a Kun Róza által fentartott tornyally magán ovoidáknak pedig évi 100 ft államsegélyt engedélyezett.

A „Rimaszombati Polgári Olvasókör“ új nyári helyiségének megnyitása f. évi július 12-én ment végbe szép számú közönség jelenlétében. A tágas és kettős tekepályával berendezett nyári helyiség bármily kényelmes igényeket kielégíthet, s városunk szórakozni vágyó közönsége a polgári olvasókör ez új jkterhelyiségében mindenkor kellemes időt tölthet el. A megnyitási ünnepély uszonnával volt összekötve, melyen körülbelül százan vettek részt. Az első felköszöntőt Rábely Miklós elnök mondotta, ismertette az ünnepély jelentőségét, a polgári olvasókör tagjait s általában Rimaszombat közönségét élteti. Ezután Csillag Mór hangsúlyozta, hogy a polgári olvasókör ezeltől még csak néhány évvel is mily válságos helyzetben volt, hogy a létért kellett küzdenie, midőn annak vezetését oly férfi vette át, a ki czélul tüzte ki a semmiből nagyot teremteni, e vezető férfit Rábely Miklósra emeli poharát. Majd dr. Cziner Miksa egy szép humoros tözstban az ünnepélyt egy lakodalomhoz hasonlította, melynek főszemélye a völegény — itt pedig az elnök, de nem szabad megelégedezni a menyasszonyról sem, aki a völegénynek nemes törekvésében méltó munkatársa volt, s az alkotáshozza hozományt szolgáltatva, Rónay Gyula pénztárnokot élteti. Kovács László egyleti jegyző a triász harmadik tagjára Szabó Lajos volt jegyzőre emelt poharát, Szabó Lajos pedig Rimaszombat város közönségét, — melynek áldozatkészségéből épült fel a kör új otthona — élteti. — Végül dr. Cziner Miksa hangsúlyozta azt, hogy a polgári olvasókörnek egy zászlóra van szüksége, mely alatt ünnepélyes alkalmakkor kivonuljon, e czéla a mai skrabli nyerséget — 20 koronát — felajánlotta s a pénztárnoknak átadta, a terv nagy tetszést aratott, s alig egy negyed óra alatt körülbelül 120 korona gyűlt be e czéla. A kedélyes mulatság a késő esti órákig tartotta együtt vig hangulatban a közönséget.

Dalárda mulatság. Megemlékeztünk már arról, hogy a rimaszombati dalárda augusztus 14., 15. és 16-ik napjain részt vesz a budapesti országos dalversenyekben. E versenyről diadallal óhajtat dalárdánk viszatérni s nemes czéla megvalósítása érdekében mindent elkövet. A próbák ez idő szerint minden nap megtartatnak. Augusztus 2-án, vagy kedvezőtlen idő esetén 9-én a városkertben bemutatják a versenydarabot is. Ez alkalmával táncmulatság is lesz, melynek rendezésére ugyanazon ifjuság vállalkozott, mely e hó 18-án tartja meg mulatságát, s így minden jel arra mutat, hogy a dalárda augusztusi mulatsága sikerülni fog. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a dalárda tagjai az orsz. versenyekre 33% vasuti kedvezményben s elszállításban fognak részesülni. E kedvezményeket igénybe vehetik a pártoló tagok is, ha előlges költségek fejében 2 frtot befizetnek s részvételüket [dr. Szabó Károly pénztárnosnál bejelentik. Az elszállítás vagy csoportonként történik (20—30 tag egy nagyobb teremben), vagy egyenként, mely utóbbi esetben a külön szoba mérsékelt díja 30 krban állapított meg.

A „Három Rózsa“ nagy szálloda átalakítása befejeztetett. Az étterem, kávéház, vendégszobák egészen más képet nyújtanak, mint régen, mikor sötét, füstös helyiségek voltak, úgy hogy a vendég belépéskor visszariadt. A most érkező idegen vendégek derült arczaal lépnek a barátságos helyiségekbe. Az étterem, kávéház ujonnan festve és ujonnan beburorozva. Este három nagy csilláros lámpa árasztja szét fényugarait. A vendégszobák teljesen új burorzáttal berendezve s szép függönyökkel vannak díszítve. A kiszolgálókat mindenütt kifogástalan. Egyezőval megértük legalább azt — a város és Gömöri Ede bérlő rendkívüli áldozatkészsége révén — hogy az ősrégi Három Rózsa egy része már teljesen megfelel a kor és a közönség igényeinek. A kaszinó és a nagy terem van még hátra, de ezeknek az ideje is majd elkövetkezik!

A tiszolci pánszláv zászló ügyben Dr. Daxner Samu és társai ellen f. hó 13-án volt a tárgyalás a helybeli kir. járásbírósnál, melyen szép számú hallgató közönség volt jelen, mely folytonos érdekléssel leste a tárgyalás minden mozzanatát. — A tárgyalást Lengyel György kir. járásbíró vezette nagy tapintattal és tárgyilagossággal. Az ügy azonban befejezhető nem volt, mert a tanítók ellen a tüntetési száudékat tagadásukkal szemben az eljáró bíró beigazolvva nem látta, erre nézve a bizonyítást elrendelte s a tárgyalást egy újabban kitűzendő határrapra elhalasztotta.

A „Diana“ fürdő épületének renoválása immár befejezéséhez közeleg s elismerésül konstatalhatjuk, hogy most már az épület külseje is tetszős, reudes lépcsővel van ellátva, s a fürdőszobák esinosak, tiszták és kényelmesek. Az egész munkálatot meleg érdeklődéssel kíséri a felügyelettel megbízott főkapitány: *Badinyi Gyula*, s

Jaczkó Pál városi mérnök, kiknek lelkiismeretes ellenőrzése mellett a renovált fürdőház csakhamar teljesen modern állapotban fog városunk közönségének rendelkezésére boesáttatni.

Véres verekedés volt tegnapelőtt Tiszolcson. A vasútépítésnél foglalkozó munkások összeeszték gyári munkásokkal, s a esendőrségnek kellett közbelépni, mikor már tettelességre került a dolog, a verekedés vége az lett, hogy egyik munkást a esendőr hasba szurta, egy másiknak pedig karja tört el. Az esetről jelentést tettek a helybeli bíróságnál. s *Vozáry György* kir. törvényszéki vizsgálóbíró kedden ki is ment a helyszínére, s a nyomozatot megindította.

Tűzvészek. Nagy tűzvész támadt folyó hó 8-án este *Kerekgede* községben, a mely roppant pusztítást vitt végbe a községben. A rémület fokozta, hogy erős szél adott tápot az ijesztő lángoknak. A szél megeseendesülésének köszönhető, hogy a tűzvész az éjjeli órákban lokalizálható lett és az egész község le nem égett. — Folyó hó 10-én ugyancsak a közeli *Várgedén* pusztított ijesztőn a veres kakas. A tűz elpusztította *Szabó László* földbirtokos pajtáját, gazdasági belső épületeit, eselédházait, a melyek bár biztosítva voltak, azért mégis nagy a kár. A vizsgálat különben mindkét helyen erélyesen folyik.

Felvidéki nóták. Dankó Pista legújabb négy szép magyar nótáját a „Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület“-nek ajándékozta s most a „F. M. K. E.“ ügyvivősége a Kunossy V. és fia zeneműnyomdájában ki nyomatta azokat. A hozzánk is beküldött zenemű czimlapján esinos felvidéki tájkép rajza van, s az általában külsőleg is tetszetős kiállítású munka négy hangulatos magyar nótának a kottáját és szövegét tartalmazza. A zongorára és énekhangra szóló nóták következők: 1. „Fecske madár, vándor madár“ (Soós Lajos); 2. „Bíró uram, bíró uram“ (Lampertth Géza); 3. „Nem tudtam én eddig mi a szerelem“ (Tóth Kálmán); 4. „Jaj, de nagyon keitüget a szerenese“. A legutolsóinak nemesek zenéjét, de szövegét is Dankó Pista írta. A „felvidéki nóták“ 1 frtért kaphatók a „F. M. K. E.“ titkári hivatalában Nyitrán, továbbá Budapesten a „Könyves Kálmán“ könyvkereskedésében, de megrendelhető bármely hazai könyvkereskedés utján is. Jövedelme a „F. M. K. E.“ millenniumi nemzeti alapítványához fog esatoltatni.

Iparos ifjak az orsz. kiállításon. Dániel Ernő keresk. miniszter leiratot intézett a keresk. és iparkamarák elnökeihez oly czélból, hogy az orsz. kiállítás tanulmányozására, illetve tömeges meglátogatására az iparos ifjuság tagjaiból nagyobb csoportokat szervezzenek. Tájékoztató közöljük a miniszteri leiratot: „Az ezereves országos kiállítás időleges kiállításának keretében e hó 15-től jövő hó 15-ig terjedő időszakban az iparostanulók, segédek és munkások készítményéből külön kiállítás rendeztetik, melynek az a czéla, hogy a fiatal iparos nemzedéknek alkalma legyen nemzeti kiállításunkban szorgalmának és ügyességének eredményét bemutatni s hogy a kiállítás révén további fejlődésére és előmenetelére buzdítást nyerjen. Ez időleges kiállítás iránt országszerte élénk érdeklődés mutatkozott s a már ma is konstatalható eredmény után itélve, az meg fog felelni kitűzött czéljának. Tekintettel e szakkiallítás speciális hivatására, felhívom a t. elnökséget, hogy a fiatal iparos nemzedéket arra figyelmeztetni és b. hataskörében odahatni sziveskedjék, hogy a 12.372. sz. a. folyó évi január havában a kereskedelmi- és iparkamarához intézett rendeletben biztosított kedvezmények igénybevételével a vidékről is minél több segédmunkás tekintse meg az alkalmossal az ezredévi orsz. kiállítást és közvetlen tapasztalat és szemlélet utján szerezzen tudomást ennek az iparra messze kiható fontos tanúságából. Egyszersmind tudomására hozom, hogy e szakkiallítás f. évi július hó 15-én nyílik meg a kiállítás területén lévő „időleges kiállítások csarnokába“ s e megnyitási ünnepélyre t. czim képviselőlet meghívom. *Dániel*, kereskedelemügyi m. miniszter. A költségekre vonatkozólag a kirándulás tervezetét a következőkben ismertetjük: A kereskedelmügyi m. kir. miniszter ur, mint az ezredéves kiállítás országos bizottságának elnöke, messzemenő könnyítésekkel óhajtván lehetővé tenni a szegényebb sorsu kisiparosok, kiskereskedők és ipari segédmunkásoknak az ezredéves kiállítás és a fő-és székváros megtekintését, elhatározta, hogy a legalább 30 személyből alakult csoportban felrándulók részére: a) a m. kir. államvasutak és ezeknek üzemében álló vasutak vonalain 25%-nyi mérséklést engedélyez a zónarendszerű személy-díjszabás szerinti III. osztályú menetjegyekből, továbbá intézkedik, hogy a nem állami kezelt alatt álló vasutak vonalain, nemkülönbén a gőzhajozási társaságok által fenntartott személy-járatokban hasonértékű kedvezmények adásának; b) a fő- és székváros által, iskolaépületekben berendezett szállásokban lakást biztosít. Egy-egy teremben 10—20 egyén nyer elhelyezést akként, hogy minden személy részére egy teljesen felszerelt, függönyvel ellátott vaságy, szék, polcz, ruhafogas, mosdó és írókészllet áll rendelkezésre; c) a kiállítás területén épült esárdák és vendéglők tulajdonosaival létrejött megálapodás alapján 2 tál ételből álló ebédet szolgáltat; d) díjmentesen megfelelő számú és nyelvismerettel bíró kalauzokat boesát az érkező csoportok rendelkezésére, kik hivatva lesznek a csoportokat egész időzésük alatt a szükséges felvilágosításokkal és magyarázatokkal támogatni és kísérni; e) husz krajczára mérsékelt belépti jegyeket adat ki a kiállításra; f) rimaszombati iparos illetve segéd költsége két napi tartózkodásra (lakás, élelmezés stb.) 7 ft 30 kr. egyezszerre fizetendő.

Országos állatvásár július hó 13-án. (Vármegyei állatorvos tudósítása.) Felhaptatt: szarvasmarha 4356; ló 3758; juh 4940; összesen 13.054 darab állat. Sertésvásár a sertésvésznek ujlag bekövetkezett fellépte miatt, megtartható nem volt. Habár az aratási munkálatok megkezdődtek, mégis a jelenlegi vasárna felhajtott állatok mennyisége nagy, minősége, valamint forgalma jónak jelezhető. Igen élénk adás-vétel fejlődött ki a jármos ökröknél, a legelőre való növendék-állatoknál, a levágásra alkalmas javított szarvasmarhák és szopós borjúknál. Fialtalabb tarka fejűtehenek iránt szintén élénk kereslet mutatkozott. Lovásárban a kitartó gyorsmozgású, könnyebb kocsi, valamint a középtermetű hámos lovak voltak keresettek. Juhok között a jobbminőségű fűr és az erdélyi anyajuhok találtak vevőre. Aralakulásokat tekintve, szarvasmarhák között áresökkenést a levágásra vásárolt ökröknél és minta-teheneknél, szopós borjúknál; míg a fejős-teheneknél, növendék-állatoknál szilárd irány-

zatot tapasztaltam. Lóvásárban a rendkívüli nagy kínálat mellett is érvényesült, hogy „a jó lónak meg van az ára”, mert jó ló nem sok volt található. Juhoknál a múlt évi árakat véve figyelembe, szintén áremelkedés mutatkozik, igaz, hogy a minőség kifogástalan. — Következék árak jegyzetelték: Igás ökror urasági I. oszt. 360—420, II. oszt. 280—360 ft; kisbirtokosoknak való 180—260 ft; mustra-ökrök 240—315 ft-ig páronként. Tarka fejős-tenenek 90—145 ft, magyar fejős 55—110 ft, mustra 50—80 ft darabonként; ökr-tinók 1—4 évig 70—160, üszö-tinók 75—180 ft-ig páronként. Szopós borjúk drbja 8—16 ft. Könnyebb kocsilovak 180—260 ft, hátsók 200—320, könnyebb hámos 110—180, paraszt ló 50—110, 2—4 éves esikók 80—190 ft darabonként. Anyajuhok 14—16 ft, öregebb javított ürű 8—9, soványabb 6 ft 50—8 ft páronként, valamennyi lenyírt állapotban.

Közgazdaság.

Nehány szó a kultur-talaj mivéléséről.

A talaj mivélésének szabályai nagyon fontosak egy kertészetre, mint a földmivélésre nézve.

A kultur-növények termelése által nagy tömeg anyagszert vonunk el a talajtól. Ha már ezt a veszteséget nem pótoljuk vissza, akkor a talaj minél inkább elszegényedik, csekélyebb termést hoz. Így szegényedett el a kultur-talaj Sziciliában és Kis-Azsiában, Rómának eme régi élettáiraiban, így szegényedett el Spanyolországban és egyebütt. Bizonyos növény egyoldalú, eszélytelen mivélése mindig talajkimerüléssel jár, ez a veszély fenyegeti Californiát és Magyarországot a buza természetese, Oroszországot a rozs természetese, Ausztriát az árpa természetese miatt. A talajnak a rablógazdálkodás által való egyoldalú kihasználása már régóta érezhető a Rajna felső vidékén. Hogy egyes vidékeken teljességgel nem lehet rendszeres gyümölcsfa tenyésztést mivélni, ennek oka a rablógazdálkodásban van bár nem lehet tagadni, hogy a cukorrépa alábbhagyott a régi terméshozammal, sok példával bizonyítja északi Németország, hogy a szőlőt a betegségek egész sorozata támadoztatja, ez is az egyoldalú talajkihasználás okozza. Kiesiben ugyanazt csináljuk a cseresep növényekkel, mint a mit Mainz környékén a főzélék-félék mivélésénél csinálnak, hol a talajföldet minden 8—10 esztendőben u. n. vad vagy sivár földdel keverik, mivel a meglevő talaj minden lehető trágyázás dacára is, megtagadja a szolgálatot. A vetés-forgatás, a talajnak többszöri szántás általi való erjesztése, vagy friss földdel való keverése már az ó-kor classichs népeinél is szokásban és gyakorlatban volt.

A földet ugarban való hagyása és a kertek váltógazdasága már a régi rómaiak előtt is ismeretes volt. Plinius ezt írja a 17. könyv harmadik fejezetében: „a mezei terményekre nézve jobbnak tartják az ugarlás által megpihentetett földet”. Ezzel ellentétben azt hiszi, hogy erre a szőlőknél semmi szükség nincsen. Egyesek azonban már akkor észrevették a talaj kimerülését és ezt abból következtették, hogy a szőlők a különböző vidékeken külső befolyások folytán szegényesen nőttek és szegény termést hoztak.

Ép így szokásban volt a szőlőtalanak mázga-földdel való vegyítése is, mit ugyan Plinius nem helyesel, midőn mondja: földet földdel javítani (mint némelyek tanítják), midőn sovány földre kövérét, vagy puha és tulkövért földre soványabb vagy homokos földet hordanak, esztelen fáradság.

A márgázást a rómaiak a britannok és galloktól tanulták. Az utóbbiak neveztek márgának bizonyos fajta földet. Plinius szerint a márga erős tömörségű és termőképességű, ez a földnek mintegy a zsírja, a melyben, mint a test mirigyében, a kövérség szemeséi tömörülnek össze. Nem került ez ki a görögök figyelmét sem, a kik szintén sok mindent megkísérlettek. Ezek leucargillonnak neveztek bizonyos fehér agyagot, mit a megari tájékon lágy és hideg földknél használtak. (Szó van a görögöknél, rómaiaknál és galloknál bizonyos hideget tartó földemről, a mely a puha, nedves talajt felmelegíteni képes.)

Plinius aztán tovább megy és azt mondja: azt a földet, a mi Galliát és Britanniát gazdaggá teszi, fontolóra kell vennünk. Korábban csak két fajta kövérítő földet ismertek, az előrehaladt tudás folytán azonban csakhamar több fajtát is kezdtek behordani. (Abban az időben tehát a trágyaszerekkel kereskedést üztek.) Itt aztán felsorolja a különböző földneveket: az egyik fehér, a másik vöröses, majd ismét a másik galambszínű, az egyik agyagos, a másik turfás, a harmadik homokos, darabos vagy sima fogású. Használhatóságukat tekintve, két osztályba sorozták, az egyikbe sorozták a mezei termények, a másikba a takarmánytermesztésre alkalmas földet. A mezei termények a fehér tözeges földön teremnek: ezek azonban darabos fogásúak és ha belőlök sokat hordanak a földre, kiégetik a terményeket. Legközelebb áll ezekhez a vöröses föld, a mely darabos márgának nevezetik, és finom, homokos földdel kevert köves földből áll. A köveket összetörök a földön, a miért aztán az első években nehéz a letakarítás. Ezt a legolesőbban elő lehet állítani, mivel felényivel könnyebb, mint a többi. Gyéren széthintik és sóval vegyítik. A római író az elmondottakhoz azt teszi hozzá: „ha ezzel a kétfajta földdel egyszer beszórtuk a talajt, annak hatása 50 éven át meglátszik a gabonafélék és takarmány gazdag termésében.”

A kövérítő földnek között a fehér áll legelső helyen, ez aztán ismét több alfajra oszlik. Az egyik fajtát hívják Tripel-breta argentáriának, ezt ezüst edények és készítmények fényezésére használnak, mit 100 lábnál mélyebb aknából huzzák fel és legtöbb részét Britanniából hozzák. Ennek hatása 80 évig tart. Egy harmadik fajtát Glysomargának vagy esillámsargának neveznek, melynek eredeti hazája Germania. Ez egy kövér földdel kevert krétás agyag, a mely több takarmányt, mint kalászos növényt ad. Ennek hatása 36 évig tart.

A galambszínű márgát a gallok sokképen használták és eglicobalának nevezték. Nagy darab táblákban vagdalták ki, de a légköri levegő behatása folytán annyira meglazították, hogy azok vékony rétegekben hullottak szét.

A homokos márgát ott találták, a hol mocsáros volt a talaj. Az ubiaiak az ó agyagos talajukat 3 lábnyira ás-

ták fel, egy lábnyira homokos márgával szórták [be és ezáltal a legnagyobb termést érték el. Ezt az eljárást azonban minden tizedik esztendőben ismételni kellett.

A hednok és piktonok mésszel termékenyítették földjeiket és az így elkészített talajban nagy haszonnal ültettek olajfát és szőlőt.

Minden márgázással együttesen ajánlatik, hogy előzőleg jól megmunkáljuk a szántó földet és az arra szórt idegen földnek egy kevés trágyával is segítségére menjünk. Továbbá észrevették, hogy a száraz márgás inkább a lágyas talajra, a kövéres pedig szárazra, a galambszínű pedig oly földön kell széthinteni, a mely se nem száraz, se nem lágyas.

A trágyát, illetve az istálló trágyát már az ó korban használták. Már Homer emlit egy királyi öreget, a ki kutyáival trágyáztatta szántó föléjét. Augias király Görögországban találta tel valószínűleg ennek alkalmazását, Itáliában pedig Hercules terjesztette el és ez a föld ezen találmányért halhatatlanságot biztosított Sterentus királynak, a Faunus fiának.

Varro M. többre becsüli a madártrágyát minden egyébnél; sokra bresüli a szarvasmarha és sertés legelők kövérítésére is és állítja, hogy semmiféle takarmánytól nem híznak meg úgy, mint az ilyen legelőn.

Hogy milyen kiérjedésű lehetett abban az időben a madár és baromfi tenyésztés, el lehet képzelni abból, hogy azok egész legelőterületek kövérítésére képesek voltak trágyát szolgáltatni. Columella szerint legtöbbre becsülték ezek között a galamb azután a tyúk trágyát, legkevesebbre a kacsá és lúd trágyát. Ezek mellett aztán használták még a sertés, keeske, juh, szarvasmarha és ló trágyát is. Némelyek annyira mentek a trágya használatban, hogy azt halomba rakták s úgy hagyták míg csak a légköri levegő behatása folytán elvesztette szagát és oly állapotba jutott, hogy rostálni lehetett, ilyen a mi melegágyi földünk.

A műszkemenezéből kikertült hamut kitünő trágyaszernek tartották olajfa és szőlőhöz.

A zöld trágyázást a rómaiak már 2000 évnél régebben használták. Plinius azt írja a XVII. lib VI. fejezetben: a csillagfürtöt, mielőtt hüvejesedni kezd, ekével vagy kapával alá kell temetni a föld alá, vagy pedig le kell sarlózni és a gyümöcsfák, szőlő tövéhez kell ásní.

Cato pedig előírja, hogyan kell készíteni a compostot, kell hozzá szalma, Csillag fürt, polyva törek, esombor fű, tölgy és cserfalomb; aztán gyűjteni kell a mezőn minden gyomot, mikor még nem magzik. Ezt és száraz lombot kell a juhok alá alom gyanánt szórni.

Az ökor ezen éretteszű földmivese szőlőtrágyául szőlővenyigehamut ajánl és semmi egyebet.

R. Gy.

Szerkesztői üzenetek.

N. J. Nyílt levele magán természetű lévén, nem érdeklí a nagy közönséget Különbben sem értjük, hogy mi a czéjla.

Felelős szerkesztő: Dr. VERES SAMU.

Magán-hirdetések.

Foulard-selyemet 60 krtól 3 ft 35 krig méterenkint — japáni, chinai stb. a legújabb mintázatban és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg-selyemet 35 krtól 14 ft 65 krig méterenkint** sima, esikos, kockázott, mintázott damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázattal stb.) a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: **Henneberg G. (es. és k. udvariszállító) selyemgyára Zürichben.** Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragaszandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Kiadó lakás.

E hó 15-től kezdődőleg, **Rimaszombatban, a Sziójártó-utca 44. számú ház földszinti része,** mely négy szoba, konyha, kamra, fatartó, padlásból áll, bérbe kiadó.

Bérelni szándékozók forduljanak felvilágosításért **Majomy József** tulajdonoshoz.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntödéje Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával ezélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit a **közeledő nyári idényre,** nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással, járgány vagy gözmozdony általi hajtásra.

Kézi-cséplőgépeit, járgány-hajtásra is alkalmazva, szalmarázói készülékekkel vagy a nélkül. **Baker- és magtár-rostált,** továbbá mindenféle **szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat. Szeszgyár-berendezéseket,** m. p. **Henze-főzők, kavaró-készülékek, maláta- és burgonya-zúzókat, malomberendezéseket.** stb.

Gépgyárunk gyártmányainak jelentékeny készletet tartjuk állandóan. **Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.**

6—6

Eladó malom.

Gömör-Simoni községében a **Rima folyón épült vizimalom** — a hozzátartozandókkal együtt — **szabad kézből eladó.** Venni szándékozók adják be írásbeli ajánlataikat f. évi július hó folyamán **Rábely Miklós** megbízottához. Ugyanitt bővebb felvilágosítás is nyerhető.

Eladó

Rimaszombat határában a **Konyha Géza** tulajdonát képező 17320 □ öl szántóföld a rajta lévő épülettel együtt.

Értekezhetni levélileg a tulajdonossal **Ujpest, Baross-utca 48. sz. alatt.**

3—*

Hirdetmény.

A néhai **Flasko György** ur hagyatékát képező **feled-pálfalai 169 cat. hold kiterjedésű pusztai birtoka** a feledi lakházzal és nagy belsősséggel vagy a nélkül, több évi haszonbérbe kiadó. — Értekezhetni alulírott nál

Rimaszombat, 1896. június 29-én.
2—3 **Marton János.**

Szálloda átvétel

Alulírott tisztelettel tudatom Putnok város és vidéke, valamint az utazó és vásároló nagyérdemű közönséggel, hogy **Putnokon mélt. gróf Serényi Béla** ur tulajdonát képező „**Vám**“ vendéglőt **folyó évi július hó 1-ső** napján átvettem, annak minden helyiségeit átalakítva, kifestve és új butorzzattal ellátva, minden kényelemnek megfelelően, — a közhasználatnak rendelkezésére adom.

Midőn ezt tudatni szerencsém van, nem mulasztom el, hogy általán ismert jó **konyhám,** valamint kitünő **Balaton vidéki** fehér- és vörös **boraimat, Kőbányai sör** és minden más nemű **italaimat,** ugyszintén **vendégszobáimat** is a legmelegebben ne ajánljam.

Magamat Putnok város és vidékének valamint az utazó és vásároló közönség jóakaratu pártfogásába ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel.

Tóth Pál,
vendéglős.

